

verktygladanhbg.se

Summering av ANDTS uppdrag 2023 och planering 2024

ANDTS-samordnaren

Stefan Åberg anställdes 2017 på tillståndsenheten inom Socialförvaltningen för att arbeta förebyggande med alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Under 2023 utsågs Helsingborgs ANDTS-samordnare till Sveriges bästa förebyggare. Juryn, som bestod av [Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN](#), [IQ](#) och [Sveriges Länsstyrelser](#), motiverade valet så här:

”Stefan Åberg är en envis och innovativ person som gjort betydande insatser för att förebygga droganvändning. Hans engagemang och handlingskraft belönas därför med utmärkelsen, Årets förebyggare. Stefans insatser har bidragit till att öka medvetenheten i Sverige. Han är en inspirerande förebild som uppmuntrar andra att engagera sig i drogförebyggande arbete.” Juryn lyfte även de digitala plattformarna Verktyglådan och SANDT-podden som gör en skillnad i samhället.

Hemsidan Verktyglådan

Populära hemsidan [Verktygladanhbg.se](#) är ett samarbete mellan Socialförvaltningen och Skol- och fritidsförvaltningen. ANDTS-samordnaren ansvarar för plattformen och uppdaterar den kontinuerligt med relevant information. Hemsidan riktar sig främst till de som arbetar förebyggande med ämnena och möter målgruppen i olika sammanhang.

Förutom huvudämnena alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar, har hemsidan även andra ämne som sexualitet, samtycke och relationer. Den sistnämnde ansvarar elevhälsan för innehållet. ANDTS-samordnaren skapar lektionsmaterial och olika typer av informationsmaterial som affischer, filmer och faktamaterial. En del av materialet har elever från olika skolor skapat.

Två gånger under året träffas styrgruppen (Elevhälsan- respektive Tillståndsenhetens chefer och ANDTS-samordnaren) för att diskutera hemsidans innehåll och framtid. En referensgrupp till plattformen träffas fyra gånger under året (rektorer, elevhälsan och andra relevanta deltagare) för att diskutera förbättringsåtgärder för hemsidan och förebyggande åtgärder i ANDTS-frågorna.

Under 2023 hade hemsidan 19 613 sidvisningar, 3 324 nedladdning av material och genomsnittstiden förbesökaren var 3 minuter och 6 sekunder. Varje år ökar besöksantalet. Hemsidan och SANDT-podden komplettera varandra. Många har visat intresserade för hemsidan exempelvis andra kommuner, myndigheten Forum för levande historia och Skolverket.

Podcast SANDT

[SANDT-podden](#) startades 2020 under covid-19 pandemin för att informera och ge förebyggande tips om ANDTS-ämnena, ge lägesbeskrivning samt lyfta olika verksamheter. Varje avsnitt är olika sakkunniga gäster med. Podcasten primära målgrupp är de som arbetar inom dessa områden. Plattformen är ett komplement till hemsidan Verktygslådan. SANDT-podden finns på de flesta podcastsidor.

SANDT avsnitten har spelats in på olika platser exempelvis på HBG Works, Aktivitetshuset Tryckeriet, på en skola eller på Mötesplatsen Kalifornien. En del avsnitt har även spelats in med en bärbar mikrofon eller via Teams. Hittills har bland annat forskare, politiker, poliser, doktorander, chefer, världsmästare och skolpersonal varit gäster. Ett avsnitt brukar vara mellan 30 – 40 minuter.

Första avsnittet släpptes augusti 2020. Nu släpps ett avsnitt i månaden. Totalt finns det 47 avsnitt, spelade över 20 000 gånger.

ANDTS-bloggen

ANDTS-samordnaren samarbetar med pedagogsajten.familjenhelsingborg.se, som är kopplad till 11 kommuner i Nordvästra Skåne. Där finns en flik för SANDT-podden och en ANDTS blogg där samordnaren delar med sig av tips och idéer för pedagoger och skolledare.

Ren Träning

[Ren träning Helsingborg](#) är ett nätverk som funnits i 10 år där målet är att gymmen förblir doping och narkotikafria samt säkra och trygga att träna på. ANDTS-samordnaren träffar gymmen i staden två gånger om året, tillsammans med polisen och några andra nyckelpersoner. Vid varje träff är någon expertföreläsare med. Mötesdeltagarna får relevant ANDTS-information från samordnaren och av polisen. På möten har deltagarna möjligheter att utbyta sina erfarenheter med varandra och lyfta olika frågeställningar till gruppen. Det brukar vara cirka 30 personer på träffarna.

Droganalyser i avloppsvatten

ANDTS-samordnaren har fått i uppdraget av (SLF) Trygghet Säkerhet att utföra droganalyser i avloppsvattnet i Helsingborg. Detta har pågått från 2021 till 2023, och fortsätter under 2024. Vi genomför fyra provtagningar varje år, vilket betyder 12 prover hittills. Hälften av dessa tester sker på helger och de andra hälften på vardagar. Vattenproverna tas av NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB) och skickas sedan till RISE (Research Institutes of Sweden AB) för analys.

När resultaten är klara, sammanställer ANDTS-samordnaren dessa och delger det i olika forum. Detta ger en bild av vilka droger som används i Helsingborg. Vi samarbetar också med Länsstyrelsen och andra skånska kommuner för att utbyta erfarenheter. Kommunerna tar proverna vid samma tidpunkt på våren och hösten.

De narkotikapreparaten som granskas är cannabis, MDMA, kokain, amfetamin och Tramadol. Vissa droger är betydligt vanligare på helgen medan andra droger används lika mycket under hela veckan. Under dessa tre åren visar det att cannabis är den vanligaste drogen men har varit relativt stabil under dessa år. De droger som uppvisar ökning under åren är kokain och MDMA medan de andra drogerna är det svårare att se trenderna. Helsingborgsvärdena visar lite högre än samverkanspartnernas resultat. På [Verktygslådans](#) hemsidan finns en mer utförlig beskrivning.

Rapport om narkotikaläget 2023

ANDTS-samordnaren samlar varje år in data om vilka drogtrender i Helsingborg och Sverige genom olika undersökningar och intervjuar med experter. Resultaten finns på hemsidan [Verktygslådan](#).

Varannan vatten/Campus

Kampanjen Varannan vatten har länge varit ett inslag på studentbalen, studenten och på Helsingborgs festivalen. I år deltog 16 personer volontärer som delade ut vatten. Totalt serverades 10 000 muggar vatten, vilket motsvarar 2500 liter.

Ett annat återkommande inslag är information om att vara fadder till de nya elever som ska börja på universitet Campus. Under pandemin skapades en informationsfilm om smartare förhållningssätt till alkohol, denna film visades även i år för studenterna.

ANDTS information

ANDTS-samordnaren har under året föreläst både fysiskt och digitalt för skolpersonal, föräldrar, politiker och kommunanställda. Flera städer har visat stort intresse för Helsingborgs arbete. Varje vecka delar samordnaren information via olika medier till samverkanspartners, såsom rektorer och elevhälsopersonal som i sin tur sprider informationen vidare till ungdomar och föräldrar.

Projekt/kampanjer

Varje år genomförs olika projekt. I år har ANDTS-samordnaren och en kommunikatör skapat en reklamfilm för [Verktygslådan](#) och för [SANDT-podden](#). Projektet "Rökförbudsskyltar" som elever skapade tidigare år efterfrågas fortfarande efter. Ett nytt projekt har startats med Systembolaget, där ANDTS-samordnaren och andra experter från kommunen är deltar, är i planeringsstadiet och ska genomföras 2024. Om det blir ett lyckat projekt, då kommer detta att genomföras årligen.

Ett annat projekt är med en gymnasieskola, där elever skapar 10 bilder till hemsidan Verktugslådan. Målet är att göra hemsidan mer attraktiv och lättanvänd. Ett till projekt är att elever på en gymnasieskola ska skapa utbildningsfilmer om cannabis, är i planeringsstadiet. En film ska rikta sig till ungdomar och en till vuxna och personal. Elevernas huvuduppgift kommer vara att filma, redigera och texta talen. ANDTS-samordnaren och en polis kommer vara skådespelarna.

Under året genomförs också kampanjer som ANDTS-samordnaren uppmärksammar. Några av dessa kampanjer är Tobaksfria veckan, Tobaksfria dagen, Hej då alkoholskador, Tonårspärlören, Spela roll och Vit jul. Det skapas även material till dessa tillfällen. ANDTS-samordnaren samarbetar med andra städer och organisationer vid dessa tillfällen.

MHFA utbildning

ANDTS-samordnaren utbildade sig till instruktör i psykisk hälsa ungdom (MHFA) år 2021. Därefter har samordnaren utbildat personal från Socialförvaltningen i en 2-dagars utbildningar i ämnet. Under 2023 var det fyra utbildningstillfällen.

Övrigt

ANDTS-samordnaren representerar Helsingborg stad vid olika tillfällen och svarar på frågor om ANDTS-ämnen. Samordnaren samarbetar med fler olika kommuner och organisationer som exempelvis [Narkotikapolitiska center](#), [Centralförbundet för alkohol och narkotika](#), [Narkotikafritt samhälle](#), [Folkhälsomyndigheten](#), [IQ](#), [Tobaksfakta](#) och [Länsstyrelsen](#).

Planering för år 2024

Förflyttning

I början av året kommer ANDTS-samordnaren att flytta från Tillståndsenhet på Bredgatan till Mobila Teamet på Helsingborg C. Förhoppningen är att arbetet ska bli ännu effektivare. Mycket av det som görs idag kommer att fortsätta under 2024. I början av året kommer planering och struktur fastställas.

Projekt och rapporter

De projekt och rapporter som påbörjades under 2023 kommer fortsätta under 2024. Förhoppningar är att nya projekt igångsätts. I början av 2024 kommer rapporten "Vilka drogtrender är det i Helsingborg/Sverige och "Droganalys av avloppsproverna 2021–2023 att släppas. Under våren 2024 kommer Region Skåne att erbjuda alla elever i årskurs 6 och 9 samt de som läser årskurs 2 på gymnasiet att vara med i deras folkhälsoenkät. ANDTS-samordnaren använder resultaten därefter i olika sammanhang.

Verktyglådan och SANDT-podden

Målsättningen är att dessa plattformar ska bli ännu mer attraktiva och lättanvända. ANDTS-samordnaren samarbetar med olika professioner för att uppnå detta.

Föräldramöten

ANDTS-samordnaren erbjuder förebyggande information till personal i olika sammanhang. Under 2024 kommer det även erbjudas till föräldramöte, främst riktat till högstadiet. Detta kan göras tillsammans med Mobila Teamets personal. Efterfrågan avgör om det blir aktuellt att delta vid alla förfrågningar.

Utöka informationsflödet

Varje år samlas ANDTS-samordnaren och andra representanter för att informera viktiga samarbetspartners om ANDTS-läget och erbjuda hjälp. Målet är att detta ske kontinuerligt under 2024. Förra året var fokus på rektorerna, i år kommer det även att vara på elevhälsan, pedagoger och fritidspersonal. Samordnaren kommer att vara med på något av elevhälsans APT träffar och eventuellt även Mobila Teamet.

ANDTS-samordnaren delar med sig relevant information till olika samverkanspartner varje vecka. Målet är att utöka nätverket för att dela viktig information. Samordnaren funderar på om att anordna en konferens, förslagsvis en halvdagsutbildning inom något av ANDTS ämnena.